

Тема: «Значення кольору в психології. Психологія сприйняття кольору»

Кожен день колір повсюдно оточує будь-яку людину, викликаючи унікальні почуття і емоції. Вибір предметів інтер'єру та побуту, аксесуарів, підручних засобів, одягу, а також всього іншого згідно відтінкам кольорової палітри свідчить про особистісні переваги, внутрішні відчуття і душевний стан індивіда. Так само особисті переваги колірної гами характеризують настрій майбутньої події або темперамент.

Між кольором і сприйняттям є певна залежність. Вибір колірною тону кардинально впливає на психоінтелектуальний стан особистості. Психологи визначили, що стримане в кольоровій гамі середовище приваблює, заспокоює, сприяє творчій атмосфері, покращує комунікації людей. Тон здатний впливати на почуття, а не на логіку. Дослідження довели, що 80% кольору «поглинається» нервовою системою, а 20% – зором.

Достовірно встановлено, що кожний колірний тон викликає підсвідомі асоціації. Колір, як і форма, емоційно впливає на будь-яку особу. Він здатний вселяти відчуття комфорту і заспокоєння, залучати або відштовхувати, турбувати або порушувати. Це чітко можна спостерігати, коли гортаєш буклети, переглядаєш рекламні фільми або розглядаєш плакати, кидаючи погляд на виразні просторові і колірні рішення.

Значення кольору в психології. Як вже зазначалося, тон впливає на психологію і фізіологію індивіда, з його допомогою легко викликати ту чи іншу емоцію. Одним із дослідників системи кольорів був Леонардо да Вінчі. Він виділив 6 основних тонів.

Крім того, що колір має певне значення в психології, він наділений ще деякими здібностями:

- створює відчуття холодного або теплого середовища;
- викликає психологічну реакцію;
- підкреслює настрій, якість, почуття;
- відражає пори року;
- володіє фізіологічними наслідками у вигляді негативних або позитивних оптичних подразників,
- надає об'ємності предметам і середовищу;
- змінює настрій, наприклад через приємний зовнішній вигляд, приносить візуальне задоволення або навпаки відштовхує.

Фіолетовий колір символізує вищий розум, мудрість, зрілість, сприяє натхненню, чутливості, співчуттю. Якщо фіолетового переважає багато, наприклад, в одязі або інтер'єрі, то він викликає меланхолію. Фіолетовий колір здатний об'єднати мислення і тіло, душевні потреби з матеріальними. Не рекомендується застосовувати даний тон в інтер'єрі або одязі людям з психічними відхиленнями. Психологи фіолетовий використовують в роботі з негативними психічними станами: втратою самоповаги, віри, неврозах, розпачі.

Синій колір викликає атмосферу довіри і безпеки, діє заспокійливо, сприяє ментальному і фізичному розслабленню. Синій відноситься до холодного і насиченого, символізує всесвіт. У психології синій має значення, як суворий, чистий, важкий, таємничий. Синій успішно застосовують у розвитку психічних здібностей. Він звільняє від страхів і тривоги, очищає мислення, дає можливість прислухатися до внутрішнього голосу і інтуїтивно прийняти правильне рішення.

Зелений колір символізує спокій, мир, порятунок, любов, гармонію, життя, зростання. Коли людині бракує зеленого тону, вона позбавляється гармонії. Зелений в психології має значення, як живий, свіжий, ніжний, заспокійливий, насичений. Він діє заспокійливо, об'єднує людей з природою, допомагає бути ближче один до одного.

Червоний колір – насичений, гарячий, важкий, яскравий. Впливає на формування лідерських якостей, а також активність, впевненість, дружелюбність.

Червоний в психології символізує владу, пристрасну любов, війну, вогонь. Відтінки світлого червоного діють збудливо, а темні надають солідності.

Психологи червоний колір наділяють чуттєвістю, упевненістю в завтрашньому дні, він допомагає легше перенести неприємності.

Жовтий колір – символ сонця, колір золота і божественної влади. В психології – це радісний, легкий, струменистий, теплий, яскравий. Даний колір символізує рух, веселощі, викликає приємні відчуття, надає допомогу в активізації розумової діяльності. Жовтий має здатність довго зберігатися в пам'яті, проте в комплексі з іншими відтінками може викликати протилежні емоції. Наприклад, зеленувато жовті відтінки наділені відразливим ефектом, уособлюють фальш, заздрість.

Чорний колір. У психології цей колір означає депресію, придушення, порожнечу, обмеження, руйнівність, стриманість. Особистість, що надає йому перевагу, бажає приховати від соціуму свій внутрішній світ. Чорний означає кінець, однак саме з нього і починається все нове. Особистість, що віддає перевагу чорному тону, може контролювати ситуацію, утримувати свою владу. Чорний символізує потужність, таємницю, страх, стиль, гнів, каяття, печаль, глибину, складність, елегантність, невдоволення, траур, багатство, формальність, анонімність.

Помаранчевий колір. Це улюблений колір пристрасних мрійників і індивідів, що володіють інтуїцією. Оскільки помаранчевий близький до жовтого, то він має схожі з ним властивості і особливості: теплоту, легкість, збудливу дію. У психотерапії помаранчевий колір успішно застосовують в лікуванні, оскільки він стимулює емоційну сферу, створює відчуття веселощів і благополуччя, а також піднімає самооцінку, вивільняє емоції, вчить прощати, є відмінним антидепресантом, покращує настрій. Пастельні відтінки (персиковий і абрикосовий) сприяють відновленню нервових витрат.

Блакитний колір вважають кольором творчості, рекомендують для навчальних кабінетів і аудиторій. Блакитний в психології символізує легкість, розум, ніжність, сталість, легку пасивність, чистоту. Прохолодний, спокійний, слабо насичений тон, позитивно діє при безсонні. В психології допомагає усунути негативні психічні стани: страх, сором'язливість, погані відносини. Також блакитний тон налаштовує на філософські роздуми і сприяє відлюдництву.

Бірюзовий колір. Цей тон несе з собою умиротворення, прохолоду морських хвиль, креативність, зцілення. Вважається, що людей, які віддають перевагу прикрасам з бірюзою, наздоганяє удача. Даний колір сприяє спілкуванню, будучи одним з холодних з усієї палітри відтінків. Він має досить привабливий вигляд, нікого не залишаючи при цьому байдужим.

Коричневий колір. До цього кольорового рішення воліють ті, хто цінує традиції і сім'ю. Якщо ж коричневий людині неприємний, то це свідчить про егоїзм і самолюбство, про скритність особистості, відсутність відвертості.

Рожевий колір. Наївні фантазії і мрії, відволікання від поганих думок і заспокоєння – такі властивості притаманні рожевим відтінкам. Це колір безтурботності, наївності, дитинства, закоханості, а також це улюблений відтінок палітри недовірливих і розважливих людей, довго думають перед прийняттям рішення. Рожевий люблять ті особистості, які побоюються про себе занадто голосно заявляти. Якщо людині рожевий не подобається, то це свідчить про імпульсивність, легковажність в характері.

Білий колір. Даний тон символізує невинність, стерильність, світ, чистоту, смиренність, повагу, точність, молодість. Значення білого кольору в психології – незайманість, єдність, розчарування, самовіддача, народження, нудьга, повнота, задубіння, легкість, безплідність, воляція, простота, манірність. Несе собою справедливість, білий колір неупереджений.

Сірий колір не володіє особливим ефектом, будучи лише фоном для інших кольорних рішень, і означає надійність, скромність, практичність, печаль, гідність, безпеку, завершеність, старість, інтелект, твердість, статечність, консерватизм.

Бузковий колір символізує прихильність і теплі почуття, спонукає до філософських роздумів про життя, дає відчуття польоту і душевної рівноваги. Особистості, віддавши перевагу цьому колірному тону є романтичними, мрійливими, чуттєвими, сентиментальними натурами.

Бордовий колір. Даному відтінку, утвореному від коричневого і червоного, віддають перевагу сильні ділові люди, які володіють консервативністю, упевненістю, солідністю. Бордовий уособлює силу і владу, тому у тих, хто вибирає одяг даного відтінку, ще більше розвивається стійкість, наполегливість, цілеспрямованість. Особистості, які віддають перевагу бордовому тону, скупі на емоції, при цьому вони енергійні організатори.

Психологія сприйняття кольору. Будь-який колірний тон несе в собі інформацію важливу для комунікації і відчувається, як сенсорне враження. Але важливо враховувати, що це сприйняття кольору суб'єктивне, оскільки виробляється тільки в мозку людини, яка спостерігає за ним.

Кольорові рішення надають інформацію про навколишній світ, також вони впливають на настрій індивіда, його рішення і вчинки. Колір здатний породжувати певні асоціації або стимулювати мозок людини, змушуючи тим самим відчувати відповідні емоції, при цьому здійснюючи певні дії.

Психологія сприйняття кольору здатна змінюватися через психофізіологічний стан особистості. Наприклад, якщо людина втомилася, то сприйняття кольору зменшиться, а в разі небезпеки – навпаки сприйняття кольору збільшиться.

Психологію сприйняття кольорів заповзято застосовують в рекламі і маркетингу. При створенні логотипу для будь-якого товару дизайнер враховує, які емоції будуть виникати у індивіда після побаченого розробленого ним зображення. Наприклад, логотип або / та упаковка ляльок повинні включати рожевий колір, який несе казковість і солодкість.

Ідею логотипу громадського харчування ідеально підкріпити жовтою кольоровою гамою, що несе в собі дружелюбність і веселощі. Таке місце (кафе або ресторан) буде оповите теплим затишком, і, безумовно, забезпечить потік клієнтів. Таким чином, колірні рішення не тільки привносять яскравість в життя, але і впливають на вчинки і настрої людей, а це в свою чергу вміло використовують у своїй роботі психологи, рекламодавці, дизайнери, психотерапевти.